

**Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego
w Szkole Podstawowej nr 1 im. H. Sienkiewicza
w Słupsku**

Podstawa prawna

- Art. 47 ust.1 pkt 4 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2018r. poz. 996 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej) z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017r. poz. 1591)

I. Założenia ogólne

1. **Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego(WSDZ)** obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.
2. WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę, która realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie.
3. Działania realizowane są w sposób spójny, zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.
4. **Adresatami** działań w zakresie doradztwa zawodowego są uczniowie, rodzice, nauczyciele.
5. **Realizatorami działań** są wszyscy członkowie rady pedagogicznej zaangażowani w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym oraz inne osoby zatrudnione w szkole. Współpracują z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ. Program realizacji WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel odpowiedzialny za realizację doradztwa zawodowego w szkole, którzy są wyznaczeni przez dyrektora szkoły.
6. Dyrektor odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmuje się doradca zawodowy

lub wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem.

7. Cel do realizacji dla klas I – VI w ramach orientacji zawodowej:

8. zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań oraz uzdolnień.

9. Cel do realizacji dla klas VII – VIII w ramach doradztwa zawodowego:

10. wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku.

11. Cele, o których mowa wyżej, będą realizowane poprzez:

1. rozwijanie wiedzy uczniów na temat własnych zasobów i ograniczeń, potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, inspirowanie do dokonywania samooceny,
2. rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych przez uczniów,
3. rozwijanie wiedzy o rynku pracy i poznawanie zawodów przez uczniów,
4. rozwijanie wiedzy zawodoznawczej przez uczniów,
5. kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy przez uczniów,
6. rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych przez uczniów,
7. udzielanie pomocy w nabywaniu umiejętności planowania ścieżki edukacyjnej i zawodowej, także w kontekście edukacji całościowej przez uczniów,
8. przygotowanie uczniów do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika,
9. rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie przez uczniów,
10. rozwijanie kompetencji kluczowych, w szczególności umiejętności uczenia się przez uczniów,
11. kształtowanie u uczniów postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,

12. redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

13. **Zajęcia** są prowadzone na I i II etapie edukacyjnym na:

1. obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w klasach I – VI związanych z realizacją treści programowych w ramach doradztwa zawodowego: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych,
2. obowiązkowych zajęciach z doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII w wymiarze 10 godzin lekcyjnych w roku szkolnym,
3. zajęciach z wychowawcą w klasach IV – VIII w wymiarze minimum 2, optymalnie 4 godzin lekcyjnych w roku szkolnym,
4. zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
5. **Pozostałe działania skierowane do uczniów:**
 1. udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
 2. korzystanie z informatorów o zawodach,
 3. spotkania z pracodawcami i absolwentami szkoły,
 4. udział w dniach otwartych w szkołach ponadpodstawowych,
 5. projekcje filmów o zawodach,
 6. tworzenie kół zainteresowań,
 7. organizacja konkursów zawodoznawczych,
 8. wizyty zawodoznawcze i wycieczki do miejsc pracy,
 9. udział w targach edukacyjnych,
 10. umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na stronie internetowej szkoły,
 11. indywidualne porady, konsultacje z doradcą.
6. **Propozycje działań skierowanych do rodziców:**
 1. systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,
 2. organizowanie spotkań doradczych,
 3. udostępnianie publikacji/literatury z zakresu doradztwa zawodowego.
7. **Propozycje działań skierowanych do nauczycieli:**
 1. uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnychz zakresu kształcenia ogólnego,
 2. umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego wymiana doświadczeń, baza wiedzy,

3. organizowanie lekcji otwartych.

II. Klasy I – III

1. Cele szczegółowe:

- 1) rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka,
- 2) redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej,
- 3) kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych,
- 4) pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień,
- 5) rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I – III

1) **Poznanie siebie**

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2) **Świat zawodów i rynek pracy**

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym – otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3) **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
- wskazuje treści, których lubi się uczyć,
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

3. Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach 1 – 3 wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej i są spójne z treściami realizowanego na tym etapie edukacyjnym programu:

1) w zakresie fizycznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- a) świadomość zdrowotną w zakresie higieny, pielęgnacji ciała, odżywiania się i trybu życia;
- b) umiejętność wykorzystania własnej aktywności ruchowej w różnych sferach działalności człowieka: zdrowotnej, sportowej, obronnej, rekreacyjnej i artystycznej;
- c) umiejętność organizacji bezpiecznych zabaw i gier ruchowych.

2) w zakresie emocjonalnego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- a) umiejętność rozpoznawania i rozumienia swoich emocji i uczuć oraz nazywania ich;
- b) umiejętność rozpoznawania, rozumienia i nazywania emocji oraz uczuć innych osób; potrzebę tworzenia relacji;
- c) świadomość przeżywanych emocji i umiejętność panowania nad nimi oraz wyrażania ich w sposób umożliwiający współdziałanie w grupie oraz adaptację w nowej grupie;

3) w zakresie społecznego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

- a) umiejętność nazywania poznanych wartości, oceny postępowania innych ludzi, odwoływania się w ocenie do przyjętych zasad i wartości;
- b) potrzebę i umiejętność identyfikowania się z grupami społecznymi, które dziecko reprezentuje, nazywania tych grup i ich charakterystycznych cech;
- c) umiejętność przyjmowania konsekwencji swojego postępowania;
- d) umiejętność tworzenia relacji, współdziałania, współpracy oraz samodzielnej organizacji pracy w małych grupach, w tym organizacji pracy przy wykorzystaniu technologii;

e) umiejętność samodzielnego wyrażania swoich oczekiwań i potrzeb społecznych;
f) umiejętność samodzielnej organizacji czasu przeznaczanego na odpoczynek indywidualny i w grupie;

g) umiejętność dbania o bezpieczeństwo własne i innych uczestników grupy, w tym bezpieczeństwo związane z komunikacją za pomocą nowych technologii oraz bezpieczeństwo uczestnictwa w ruchu drogowym;

4) w zakresie poznawczego obszaru rozwoju uczeń osiąga:

a) potrzebę i umiejętność samodzielnego, refleksyjnego, logicznego, krytycznego i twórczego myślenia,

b) umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań,

c) umiejętność stawiania pytań, dostrzegania problemów, zbierania informacji potrzebnych do ich rozwiązania, planowania i organizacji działania, a także rozwiązywania problemów,

d) umiejętność obserwacji faktów, zjawisk przyrodniczych, społecznych i gospodarczych, wykonywania eksperymentów i doświadczeń, a także umiejętność formułowania wniosków i spostrzeżeń,

e) umiejętność uczestnictwa w kulturze oraz wyrażania swych spostrzeżeń i przeżyć za pomocą plastycznych, muzycznych i technicznych środków wyrazu, a także przy użyciu nowoczesnych technologii,

f) umiejętność samodzielnej eksploracji świata, rozwiązywania problemów i stosowania nabytych umiejętności w nowych sytuacjach życiowych.

4. W ramach orientacji zawodowej wskazane jest zrealizowanie zajęć na podstawie przykładowych programów orientacji zawodowej dla klas

I – III szkoły podstawowej z proponowanymi tematami:

- *Brawo ja! Prezentacja własnych talentów*
- *Zawód moich rodziców*
- *Lubię to – każdy ma swoje zainteresowania*
- *Fryderyk Chopin – jak rozwijają się zainteresowania*
- *Reporterskim okiem – wywiad z pracownikami szkoły*
- *Dzisiejszy Jaś – Kim będzie jako Jan?*
- *Zawody na celowniku*
- *Trofea zawodowe – poznajemy zawody ludzi, których poznaliśmy w ...*
- *Po co się uczyć?*

III. Klasy IV – VI

1. Cele szczegółowe

1. rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
2. rozwijanie wiedzy na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień,
3. rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
4. rozwijanie wiedzy zawodoznawcze,
5. rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie,
6. rozwijanie kompetencji kluczowych, w tym umiejętności uczenia się,
7. kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
8. redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.
9. Treści programowe z zakresu orientacji zawodowej dla klas IV – VI

1. **Poznanie własnych wartości**

Uczeń:

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje,
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. **Świat zawodów i rynek pracy**

Uczeń:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny,
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych

Uczeń:

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych,
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

3. Wskazana jest realizacja zadań w zakresie orientacji zawodowej w ramach lekcji z wychowawcą:

- *Dzień kreatywnych pasjonatów*
- *Wybieram ten zawód, bo...*
- *Jak oszczędzić pierwszy milion?*
- *Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?*
- *Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się*
- *Umiejętności – od przeszłości do przyszłości*
- *Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe*
- *Gotowi? Trzy, dwa, jeden, SMART!*
- *Po co mi ta praca?*

IV. Klasy VII – VIII

1. Cele szczegółowe:

1. rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień,
2. rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych,
3. rozwijanie wiedzy o rynku pracy,
4. rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych,

5. kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy,
6. rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych,
7. kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej,
8. rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy,
9. przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika,
10. rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją,
11. rozwijanie kompetencji kluczowych, w tym umiejętności uczenia się,
12. kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej,
13. redukcja społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1. Poznanie własnych zasobów

Uczeń:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł,
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjnozawodowych,
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,

- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców,
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy,
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy,
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,
- dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji,
- analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów,
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji poza formalnej i nieformalnej,
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych

Uczeń:

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym,
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby, identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjnozawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy,
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

3. Tematyka zajęć w klasie VII:

- 1) Zainteresowania
- 2) Cechy charakteru
- 3) Umiejętności
- 4) Wartości
- 5) Wiedza
- 6) Warunki indywidualne
- 7) Rynek pracy
- 8) Zawody

9) Kształcenie

10) Sukcesy i porażki

4. Tematyka zajęć w klasie VIII:

1) Pomysł na siebie

2) Cele

3) Plan działania

4) Poszukiwanie pracy

5) Podjęcie pracy

6) Nowa wizja kariery

7) Co może wzmocnić moje szanse na rynku pracy? Ocena własnych mocnych i słabych stron

8) System szkolnictwa w Polsce

9) Jak analizować oferty szkół ponadpodstawowych?

10) Jak Cię widzą, tak... Cię zatrudnią – o pułapkach autoprezentacji

5. Zajęcia z wychowawcą:

1) Klasa VII – Ja w moich oczach;

2) Klasa VIII – Marzenia do spełnienia.

V. Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ dla uczniów:

a) nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,

b) potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasy VII-VIII),

c) poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII-VIII),

d) poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII-VIII),

e) uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII-VIII),

f) określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII-VIII).

VI. Stosowane metody pracy:

1. w poradnictwie indywidualnym metody stosowane w pracy doradczej to m.in.:
2. a) konsultacje i porady indywidualne,
3. b) diagnoza zainteresowań, mocnych stron;
4. w poradnictwie grupowym stosowane metody w pracy doradczej to m.in.:
 - a) burza mózgów, dyskusja, pogadanki,
 - b) metody testowe jak np. ankiety,
 - c) metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
 - d) metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
 - e) treningi umiejętności społecznych,
 - f) gry symulacyjne i zabawy,
 - g) zajęcia plastyczne.

VII. Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji zadań:

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Słupsku
2. Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Słupsku
3. Centrum Kształcenia Praktycznego w Słupsku,
4. Publiczna Biblioteka w Słupsku,
5. Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku,
6. pracodawcy, przedsiębiorcy,
7. organizacje pozarządowe,

VIII. Korzyści i przewidywane rezultaty wynikające z działań WSDZ – dla uczniów:

1. nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,
2. potrafią dokonać samooceny, określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasy VII-VIII),
3. poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII-VIII),
4. poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII-VIII),

5. uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII-VIII),
6. określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII-VIII).

IX. Monitorowanie i ewaluacja WSDZ:

1. rozmowy z rodzicami oraz z uczniami,
2. sprawozdania z pracy doradcy zawodowego/osoby realizującej orientację zawodową,
3. bieżące wypełnianie przez wychowawców i nauczycieli ankiet z przeprowadzonych działań w klasach IV-VI,
4. ocena zajęć prowadzonych w klasach VII-VIII z doradztwa zawodowego,
5. analiza realizacji zaplanowanych działań – karta ewaluacji.